

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИ**

**Медичний факультет
Кафедра внутрішньої та сімейної медицини**

**СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента**

Ерготерапія у внутрішній медицині

(назва освітнього компонента)

підготовки бакалавра (на основі ПЗСО, НРК 5)

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 227 Терапія та реабілітація

(код і назва спеціальності)

спеціалізація 227.02 Ерготерапія

(код і назва спеціалізації)

освітньо-професійної програми Ерготерапія

(назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

Силабус освітнього компонента «Ерготерапія у внутрішній медицині» підготовки освітнього ступеня «бакалавр», галузі знань – 22 Охорона здоров'я, спеціальності – 227 Терапія та реабілітація, спеціалізації – 227.02 Ерготерапія, за освітньо-професійною програмою – Ерготерапія

Розробник: Лавринюк Володимир Євгенович, кандидат мед. наук, доцент кафедри внутрішньої та сімейної медицини

Погоджено

Гарант освітньої програми:

(Грейда Н.Б.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії та ерготерапії
протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

(Андрійчук О. Я.)

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, ступінь вищої освіти	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність:227 – Терапії тареабілітація Освітньо-професійнапрограма: Ерготерапія Освітній ступінь: Бакалавр	нормативна
		Рік підготовки: 3
		Семестр: 5
Кількість годин/кредитів 120/4		Лекції: 20 год.
ІНДЗ немає		Лабораторні: 36 год.
		Консультації: 8 год
		Самостійна робота: 56 год
		Форма контролю: екзамен
Мова навчання - українська		

II. Інформація про викладача

Лавринюк Володимир Євгенович

кандидат мед. наук

доцент

доцент кафедри внутрішньої і сімейної медицини

0509071115, lavrinjuk.vladimir@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на сайті навчального відділу ВНУ:

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Освітній компонент спрямований на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема отримання теоретичних знань та напрацювання практичних навичок, базових знань, щодо загальних принципів та методів реабілітації при захворюваннях різних нозологій, розкриття мультидисциплінарного принципу роботи та програмування реабілітаційних втручань та алгоритму фізіотерапевтичних реабілітаційних заходів з метою корекції порушень при захворюваннях внутрішніх органів.

Предметом вивчення освітнього компоненту є формування у здобувачів адекватних уявлень про використання засобів фізичної терапії та ерготерапії в клініці внутрішньої медицини в майбутній діяльності, особливості професії та тих вимог, які будуть пред'явлені майбутньому фахівцеві. Фахівці ерготерапії повинні володіти теоретичними знаннями, практичними навичками та вміннями застосувати різноманітні засоби ерготерапії при терапевтичних захворюваннях.

Обсяг освітнього компонента – 4 кредити ЄКТС. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та екзамену. Базовий рівень підготовки фізичного терапевта досягається успішним завершенням відповідної освітньої програми першого (бакалаврського) рівня, метою якої є формування ерготерапевта як компетентного та самостійного практика.

2. Пререквізити: вступ до спеціальності; професійна етика, деонтологія та психологія спілкування; основи фізичної терапії; основи медичних знань та медична термінологія; семіотика з основами пропедевтики.

Постреквізити: основи МКФ; клінічні практики; підготовка до ЄДКІ.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Метою вивчення освітнього компонента є формування у здобувачів уявлення про систему знань щодо ерготерапії та правил її призначення в клініці внутрішньої медицини, набуття здобувачами знань про можливості використання цих засобів для найбільш ефективного і раннього повернення хворих до побутових і трудових процесів.

Основними завданнями вивчення освітнього компонента «Ерготерапія у внутрішній медицині» є:

- поглибити теоретичні знання здобувачів освіти у питаннях клініки внутрішніх захворювань та наукових уявлень про етіологію, патогенез, клінічні прояви захворювань у клініці внутрішньої медицини;
- навчити організувати систему реабілітаційних заходів терапевтичних захворювань;
- поглибити знання диференційованого призначення методів та ерготерапії, а також обґрунтування вибору їх дозування, тривалості курсу лікування, повторюваності та поєднання з іншими методами терапії в клініці внутрішньої медицини;
- вміти критично оцінювати медичну інформацію з позиції доказової медицини.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі освіти повинні: володіти такими **компетентностями**:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності (СК)

СК 01. Здатність застосовувати теоретичні знання з ерготерапії та науки про заняттєву активність щодо природи, значення та цінності заняттєвої активності та участі, їх взаємозв'язку із здоров'ям, добробутом, заняттєвою та соціальною справедливістю.

СК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп.

СК 03. Здатність аналізувати і враховувати у практичній діяльності вплив особистих факторів, функцій і структур організму та факторів середовища на заняттєву активність та участь.

СК 04. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення.

СК 05. Здатність застосовувати у практичній діяльності знання та розуміння науково-обґрунтованих підходів та методів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованої програми ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта.

Результати навчання (РН)

РН 01. Застосовувати знання та розуміння доказової бази та філософського підґрунтя щодо природи, значення та цінності заняттєвої активності та участі, пояснювати їхній взаємозв'язок зі здоров'ям, добробутом, заняттєвою та соціальною справедливістю.

РН 02. Інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології, патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, принципів відновлення та одужання, протипоказань і застережень для безпечної та ефективної професійної практики.

РН 04. Аналізувати вплив особистих факторів, цінностей, переконань та духовності, функцій і структур організму, аспектів фізичного, соціального,

культурного та інституційного середовища на заняттєву активність і участь.

РН 05. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамки практики (frames of reference), засновані на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії.

РН 07. Здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і заняттєву активність у терапевтичний спосіб. застосовувати

РН 08. Застосовувати у практичній діяльності знання та базове розуміння рамок практики (frames of reference), науково-обґрунтованих підходів, методів, стратегій та інструментів для безпечної реалізації заняттєво-орієнтованих програм ерготерапії або складової індивідуальної програми реабілітації під супервізією ерготерапевта з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Форма контролю \ бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Лаб.	Сам.	Конс.	
1	2	3	4	5	6	
Змістовий модуль 1. Ерготерапія при захворюванні дихальної системи та травної системи						
Тема 1.1.Ерготерапія у клініці внутрішніх хвороб. Ерготерапія як самостійний реабілітаційний напрямок. Поняття про основні захворювання в клініці внутрішніх хвороби. Основні методи ерготерапії при захворюваннях внутрішніх органів.	14	2	2	8		ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Тема 1.2. Ерготерапія у хворих з бронхіальною астмою (БА) та хронічне обструктивне захворювання легень (ХОЗЛ). Поняття про БА та ХОЗЛ. Оцінка тяжкості дихальної недостатності. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.	10	2	2	4		ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Тема 1.3. Ерготерапія хворих з пневмонією, плевритом, бронхоектазами, абсцесом легень.	11	2	2	4	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Тема 1.4. Основні методи ерготерапії при захворюваннях травної системи. Принципи дієтотерапії. Ерготерапія хворих з хронічним гастритом, пептичною виразкою шлунку та дванадцятипалої кишки, ентеропатіями, неспецифічним виразковим колітом (НВК) та хворобою Крона.	9	2	2	4	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5

Тема 1.5. Ерготерапія хворих з хронічним холециститом, біліарними дискінезіями, хронічним гепатитом, цироз печінки та хронічним панкреатитом. Поняття про хронічний холецистит, біліарні дискінезії, хронічний гепатит, цироз печінки та хронічний панкреатитом. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.	8	2	2	4		ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Разом за змістовим модулем 1	52	10	16	24	2	
Змістовий модуль 2. Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи						
Тема 2.1. Основні методи ерготерапії при захворюваннях системи кровообігу. Ерготерапія пацієнтів зі стенокардією, інфарктом міокарда.	17	2	2	8	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Тема 2.2. Ерготерапія хворих з артеріальною гіпертензією та синкопальними станами.	17	2	2	8	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
			2			ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Тема 2.3. Ерготерапія хворих з вадами серця, кардіоміопатіями, хронічною серцевою недостатністю.	9	2	2	4	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Ерготерапія хворих з ревматоїдним артритом, остеоартритом.	7		2	4	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Разом за змістовим модулем 2	50	6	16	24	4	
Змістовий модуль 3. Фізична терапія при інших захворюваннях внутрішніх органів						
Тема 3.1. Основні методи ерготерапії при захворюваннях сполучної тканини. Ерготерапії хворих з системним червоним (СЧВ), склеродермією, дерматоміозитом.	9	2	2	4	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Тема 3.2. Основні методи ерготерапії при захворюваннях нирок та сечовивідних шляхів. Ерготерапія хворих з хронічним гломерулонефритом, пієлонефритом, сечокам'яною хворобою.	9	2	2	4	1	ДС, ТР РМГ, ІРС /5
Разом за змістовим модулем 3	18	4	4	8	2	
Екзамен						80
Всього годин \ балів	120	20	36	56	8	5/120

Форма контролю: ДС – дискусія, ТР – тренінг, ІРС – індивідуальна робота здобувача, РМГ – робота в малих групах

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів освіти – основний вид засвоєння навчального матеріалу. Під час самостійної роботи здобувач освіти опрацьовує теоретичний матеріал, виконує індивідуальні завдання, тощо. Самостійна робота здобувачів освіти оцінюється під час поточного контролю та підсумковому контролі.

Поняття про пневмонію, плеврити, бронхоектази, абсцес легень. Захворювання з важкою дихальною недостатністю (хозл, пневмофіброз, інтерстиційна пневмонія, туберкульоз тощо). Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про хронічний гастрит, пептичну виразку шлунку та дванадцятипалої кишки, ентеропатії, НВК та хворобу Крона. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про стенокардію, інфаркт міокарда. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про артеріальну гіпертензію, синкопе. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про кардіоміопатії, вади серця, хронічну серцеву недостатність. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про ревматоїдний артрит, остеоартрит. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про СЧВ, склеродермію, дерматоміозит. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Поняття про хронічний гломерулонефрит, пієлонефрит, сечокам'яну хворобу. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Анкілозуючий спондилоартрит (Бехтерева хвороба), дефартроз колінних\кульшових суглобів. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Цукровий діабет, крайні форми ожиріння. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

Недосконалий остеогенез, хвороба Шегрена. Основні засоби та методи ерготерапії на стаціонарному та амбулаторному етапах лікування та протипоказання до їх застосування.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватись правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note), зареєструватись на платформі дистанційного навчання ВНУ імені Лесі Українки для проходження тестування та роботи з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на

запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі України

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: Кодексом академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі України та Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі України які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі України

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі України.

Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Які існують періоди та етапи ерготерапії? Назвіть засоби ерготерапії.
2. Назвіть форми ерготерапії та охарактеризуйте принципи їх використання при хворобах внутрішніх органів.
3. Які головні принципи ерготерапії?
4. Дати характеристику гіподинамії як фактора ризику виникнення та прогресування захворювань внутрішніх органів.
5. Дати оцінку видам контролю ефективності реабілітації терапевтичних захворювань.
6. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів ерготерапії.
7. Охарактеризувати протипокази до проведення терапевтичних занять в ерготерапії.
8. Обґрунтувати спостереження за пацієнтом терапевтичного профілю під час проведення реабілітації.
9. Дати загальну характеристику інструментальним методам контролю стану пацієнтів під час терапевтичних занять в ерготерапії.
10. Провести інтерпретацію фізіологічної кривої навантаження.
11. Визначити поняття про функціональну неспроможність суглобів. Інструментальні методи обстеження артрологічних пацієнтів.
12. Дати загальну характеристику можливостям ерготерапії в корекції гастроентерологічної патології.
13. Охарактеризуйте довготривалий період ерготерапії у пацієнтів з ознаками пневмонії.
14. Охарактеризувати ожиріння: класифікація, діагностика. Захворювання, асоційовані з ожирінням.
15. Обґрунтувати особливості терапевтичних занять в ерготерапії при ожирінні.
16. Охарактеризувати цукровий діабет: етіологія, класифікація, клініка, ускладнення.
17. Вказати покази та протипокази до терапевтичних занять в ерготерапії при цукровому діабеті, ускладнення, рекомендовані та нерекomenдовані форми ФТ.
18. Обґрунтувати особливості проведення терапевтичних занять в ерготерапії при цукровому діабеті, критерії ефективності.
19. Види захворювань органів травної системи.
20. Охарактеризувати остеопороз: етіологія, патогенез, ускладнення, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
21. Обґрунтувати особливості проведення терапевтичних занять в ерготерапії при остеопорозі.
22. Охарактеризувати первинний деформуючий остеоартроз: етіологія, патогенез, класифікація, діагностичні заходи, функціональні проблеми.
23. Обґрунтувати покази та протипокази до ерготерапії, розвантажувальні положення, загальні принципи реабілітації при деформуючому остеоартрозі.
24. Дати характеристику спеціальним вправам при деформуючому

остеоартрози.

25. Дати характеристику спеціальним вправам: тренування периартикулярних м'язів при остеоартрози.

26. Дати характеристику спеціальним вправам: вправи для збільшення обсягу рухів у суглобі та вправи на розтягнення при остеоартрози.

27. Терапевтичні заняття при захворюваннях травної системи.

28. Використання ерготерапії у пацієнтів із захворюваннями травної системи.

29. Клінічна характеристика різних форм гастритів.

30. Особливості застосування ерготерапії у хворих на хронічний гастрит у післягострий період.

31. Засоби ерготерапії у хворих на хронічний гастрит у довготривалий період?

32. Клінічні прояви виразкової хвороби шлунку і дванадцятипалої кишки.

33. Гострий і післягострий періоди ерготерапії хворих на виразкову хворобу шлунку і дванадцятипалої кишки.

34. Довготривалий період ерготерапії у пацієнтів з виразковою хворобою шлунку і дванадцятипалої кишки.

35. Клінічні прояви ентероколітів та дискінезії кишечника.

36. Гострий і післягострий періоди ерготерапії хворих на гострий ентероколіт та дискінезії кишечника.

37. Довготривалий період ерготерапії у пацієнтів з гострим ентероколітом та дискінезією кишечника.

38. Клінічні прояви захворювань печінки.

40. Роль терапевтичних вправ при захворюваннях печінки.

41. Клінічні особливості та підходи до лікування хворих з холециститом і жовчнокам'яною хворобою.

42. Гострий і післягострий періоди ерготерапії у пацієнтів з хворобами жовчних шляхів.

43. Що застосовується в процесі ерготерапії хворих з ураженнями жовчного міхура у післялікарняний період.

44. Клінічні особливості та підходи до лікування хворих з захворюванням нирок.

45. Значення кінезіотерапії в лікуванні захворювань нирок.

46. Протипоказання до застосування засобів ерготерапії при захворюваннях нирок.

47. Ожиріння з точки зору клінічних ознак і особливостей лікування.

48. Основні підходи до застосування терапевтичних занять при ожирінні.

49. Особливості клінічного перебігу та лікування цукрового діабету

50. Застосування терапевтичних занять у хворих на цукровий діабет.

51. Лікувальний масаж, фізіотерапія та ерготерапія у пацієнтів з цукровим діабетом.

52. Особливості клінічного перебігу та лікування подагри.

53. Застосування терапевтичних занять у хворих на подагру.

54. Лікувальний масаж, фізіотерапія та ерготерапія у пацієнтів з подагрою.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Малахов В. О. Фізична та реабілітаційна медицина в клініці внутрішніх хвороб. МОЗ України, Харк. Мед. Академія після диплом. освіти, Харк. держ. акад. фіз. культури. Харків, 2021. 323 с.
2. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: навч. посіб. / [Н. А. Добровольська та ін.; під ред. Н. А. Добровольської та ін.]; Тавр. нац. ун-т ім. В. І. Вернадського. - Київ: Гельветика, 2020. - 367 с.
3. Фізична терапія в клініці внутрішніх хвороб : навч. посіб. для студентів 1 курсу магістратури III медичного факультету в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» / Н.І. Капшитар [та ін.]. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2022. – 172 с
4. Ding S., Zhong C. Exercise and Cystic Fibrosis. *Advances in experimental medicine and biology*. 2020. 1228. P.381–391. https://doi.org/10.1007/978-981-15-1792-1_26.
5. Kanaley J. A., Colberg S. R., Corcoran M. H., Malin S. K., Rodriguez N. R., Crespo C. J., Kirwan J. P., Zierath J. R. Exercise/Physical Activity in Individuals with Type 2 Diabetes: A Consensus Statement from the American College of Sports Medicine. *Medicine and science in sports and exercise*. 2022. 54(2). P.353–368. <https://doi.org/10.1249/MSS.0000000000002800>

Додаткова література

1. Лянной Ю. О. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / Ю. О. Лянной; ред. Ю. О. Лянной. - Суми : Вид-во Сум. ДПУ ім. А. С. Макаренка, 2020. – 368 с
2. Методи обстеження в фізичній терапії, ерготерапії: навчальний посібник; уклад.: Цанько І. І., Антонова-Рафі Ю. В., Куріло С. М., Данько Д. І. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2023. 162 с. <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/55675>.
3. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Фізична терапія та ерготерапія при захворюваннях внутрішніх органів» / Укладач: О.Ю. Гузак, Ужгород, 2024. 49 с.
4. Реабілітація хворих на ревматичні хвороби в практиці лікаря загальної практики – сімейного лікаря / Л. В. Хіміон [та ін.] // Сімейна медицина. - 2020. - № 5/6 (91-92). - С. 8-13.
5. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб при захворюваннях дихальної системи. Методики дихальної гімнастики : методичні рекомендації [Електронний ресурс] / уклад. О. О. Власенко, Е. В. Карнаух, М. С. Бринза. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 62 с.
6. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб при захворюваннях нирок : методичні рекомендації [Електронний ресурс] / уклад. М. С. Бринза, В. А. Колесніченко, Е. В. Карнаух. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 22 с.
7. Фізична терапія, ерготерапія в клініці внутрішніх хвороб при ендокринологічних захворюваннях (ожиріння, цукровий діабет) : методичні [Електронний ресурс] / уклад. : М. С. Бринза, Е. В. Карнаух, Р.

- О. Маланчук. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. 33 с.
8. Швесткова Ольга, Сладкова Петра та кол. Фізична терапія: Підручник. Київ, Чеський центр у Києві, 2019. 272 с.
 9. Keating N., Coveney C., McAuliffe F. M., Higgins M. F. Aerobic or Resistance Exercise for Improved Glycaemic Control and Pregnancy Outcomes in Women with Gestational Diabetes Mellitus: A Systematic Review. *International journal of environmental research and public health*. 2022. 19(17). P.10791. <https://doi.org/10.3390/ijerph191710791>
 10. Kisner C., Colby Lynn Al. Therapeutic exercise: foundations and techniques. 2018. 1057 p.
 11. Lavryniuk V. Ye., Andriichuk O. Ya., Pykaliuk V. S., Hreida N. B., Andriichuk Ya. I. Physical activity in the primary prevention of cardiology diseases and certain cardiovascular risk factors from the position of evidence-based medicine. *Rehabilitation & Recreation*. Рівне: Видавничий дім «Гельветика», 2023. №17. С.92-101. DOI <https://doi.org/10.32782/2522-1795.2023.17.10>
 12. Visseren FLJ, Mach F, Smulders YM, Carballo D, Koskinas KC, Bäck M, Benetos A, Biffi A, Boavida JM, Capodanno D, Cosyns B, Crawford C, Davos CH, Desormais I, Di Angelantonio E, Franco OH, Halvorsen S, Hobbs FDR, Hollander M, Jankowska EA, Michal M, Sacco S, Sattar N, Tokgozoglu L, Tonstad S, Tsioufis KP, van Dis I, van Gelder IC, Wanner C, Williams B. (2021). ESC National Cardiac Societies; ESC Scientific Document Group. 2021 ESC Guidelines on cardiovascular disease prevention in clinical practice. *Eur Heart J*. 7;42(34):3227-3337. doi: 10.1093/eurheartj/ehab484

Інтернет-ресурси

1. <http://www.booksmed.com>
2. <http://www.cochrane.org/>
3. <http://ukrcardio.org/>
4. <http://www.consilium-medicum.com.ua/cm/>
5. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/advanced>
6. <http://www.strazhesko.org.ua/advice>
7. <http://www.who.ch>
8. <http://www.nlm.nih.gov>
9. <http://healthgate.com>,
10. <http://www.kfinder.com>
11. <http://php.silverplatter.com>
12. <http://www.accesspub.com>
13. <http://BioMedNet.com>
14. <http://www.healthweb.org>
15. <http://www.pslgroup.com>
16. <http://www.healthgate.com>
17. <http://www.mdconsult.com>
18. www.rmj.net
19. <http://www.riada.kiev.ua/>
20. <http://imedic.kiev.ua/lechebnyj-massazh>